

Національний
банк України

Результати опитування керівників
підприємств Івано-Франківської
області щодо їх ділових очікувань*

III квартал 2022 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Івано-Франківської області в III кварталі 2022 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Івано-Франківської області у III кварталі 2022 року свідчать, що на тлі війни респонденти значно пом'якшили свої очікування щодо скорочення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та стримано оцінюють перспективи розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Прогнозується посилення інфляції. Девальваційні очікування залишаються високими.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **повільніше скорочення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – «мінус» 12.5% (у попередньому кварталі – «мінус» 43.8%) (графік 1), у цілому по Україні – «мінус» 37.9%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги:** 71.4% респондентів очікують, що зростання цін перевищить 20.0% (у попередньому кварталі – 38.5%), у цілому по Україні – 71.7%. **Головними чинниками інфляції** респонденти продовжують називати воєнні дії, курс гривні до іноземних валют та витрати на виробництво (графік 2);
- **девальвацію національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікували 78.6% респондентів (у попередньому кварталі – 81.3%), у цілому по Україні – 88.8%;
- **фінансово-економічний стан своїх підприємств на поточному рівні:** баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 13.3%) (таблиця). У цілому по Україні очікується погіршення фінансово-економічного стану підприємств – «мінус» 15.1%;
- **помітне збільшення загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – 31.3% (у попередньому кварталі – «мінус» 6.3%). У цілому по Україні баланс відповідей – «мінус» 7.2%;
- **збільшення інвестиційних видатків** як на виконання будівельних робіт, так і на машини, обладнання та інвентар: баланси відповідей – по 12.5% відповідно (у попередньому опитуванні – 0.0% та «мінус» 12.5% відповідно). У цілому по Україні очікується зменшення інвестиційних видатків: баланси відповідей – «мінус» 29.3% та «мінус» 25.3% відповідно;
- **кількість працівників на своїх підприємствах на поточному рівні:** баланс відповідей – 0.0% (як у попередньому кварталі) (графік 4). У цілому по Україні респонденти очікують помітне зменшення кількості працівників – «мінус» 25.5%;
- **стрімке зростання цін на товари/послуги, що купують підприємства** (баланс відповідей – 100.0%), та **зростання цін на продукцію власного виробництва високими темпами:** баланс відповідей – 81.3% (як у II кварталі 2022 року). За оцінками респондентів області, найбільше на подорожчання товарів/послуг власного виробництва впливають курс гривні до іноземних валют, ціни на енергоносії, сировину та матеріали (графік 7);
- **зростання витрат на одиницю продукції:** баланс відповідей – 87.5% (у II кварталі 2022 року – 78.6%). Водночас респонденти області очікують **зростання витрат на оплату праці одного найманого працівника вищими темпами:** баланс відповідей – 56.3% (у попередньому кварталі – 31.3%) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти називають воєнні дії та їх наслідки, недостатній попит та занадто високі ціни на сировину та матеріали (графік 5).

Підприємства області очікують, що **зростання потреби в позикових коштах** найближчим часом **посилиться** (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити, надають перевагу кредитам у національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, останнім часом стали жорсткішими (графік 9). Основними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів респонденти називають занадто високі ставки за кредитами, наявність інших джерел фінансування та значні коливання курсу гривні до іноземних валют (графік 10).

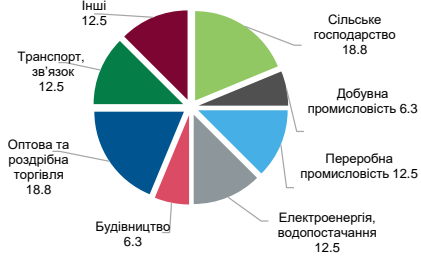
Усі респонденти області зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 94.1%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

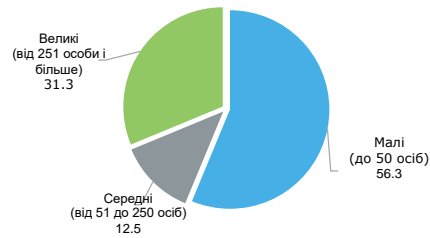
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств задовільний:** баланс відповідей – 0.0% (у II кварталі 2022 року – 6.3%). У цілому по Україні фінансово-економічний стан підприємств поганий – «мінус» 21.8%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва** оцінюється як **нормальний:** баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 25.0%);
- **підприємства області здатні задовольнити неочікуване збільшення попиту за рахунок власних виробничих потужностей:** баланс відповідей – 6.7% (у II кварталі 2022 року – «мінус» 7.1%).

Паспорт вибірки^{1,2}

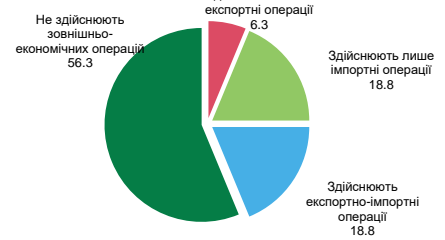
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

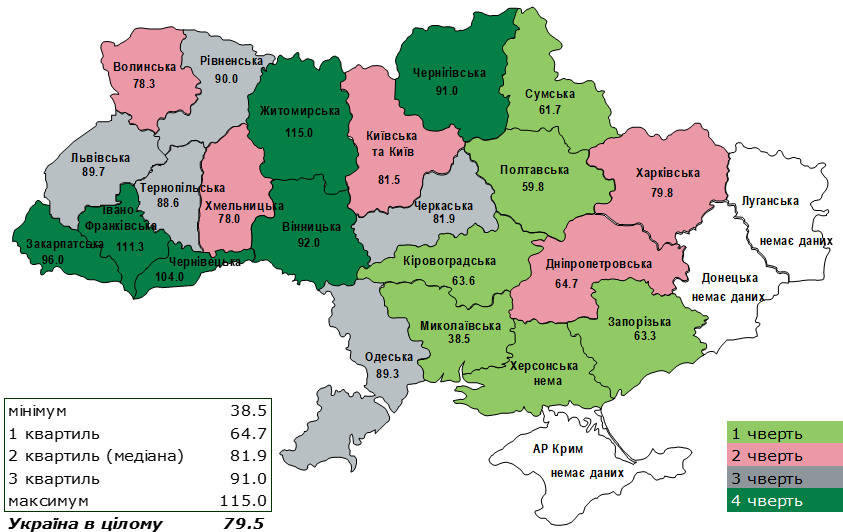

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 01–25 серпня 2022 року;
- опитано всього 16 підприємств;
- вибірка підприємств за видами економічної діяльності нерепрезентативна.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
 **медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Івано-Франківської області щодо ділової активності (за складовими)

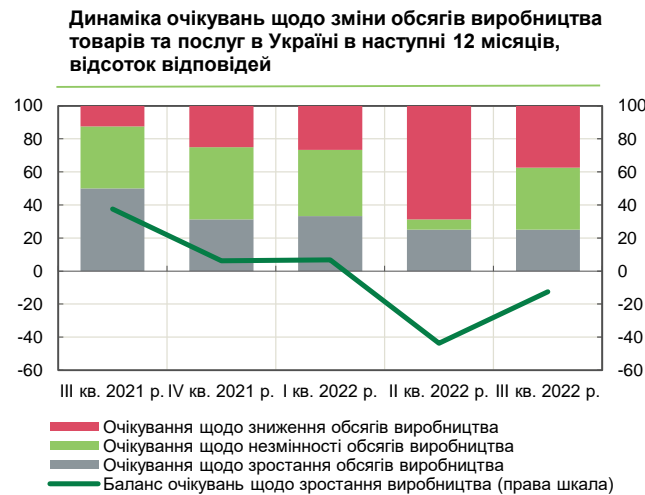
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	III кв. 2021 р.	IV кв. 2021 р.	I кв. 2022 р.	II кв. 2022 р.	III кв. 2022 р.
фінансово-економічного стану	12.5	-12.5	-20.0	-13.3	0.0
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	12.5	6.3	7.1	-6.3	31.3
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	0.0	6.7	20.0	0.0	12.5
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	6.3	6.7	26.7	-12.5	12.5
кількості працівників	-6.3	20.0	6.7	0.0	0.0

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

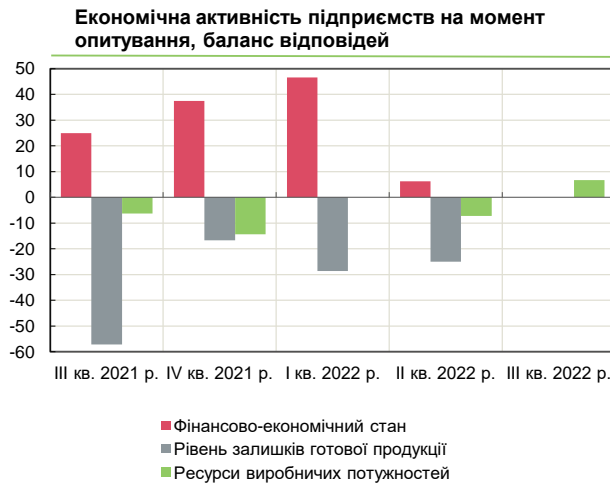
Графік 1

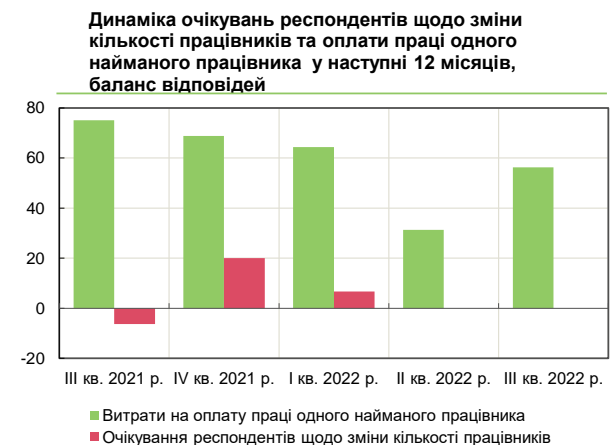
Графік 2

Графік 3

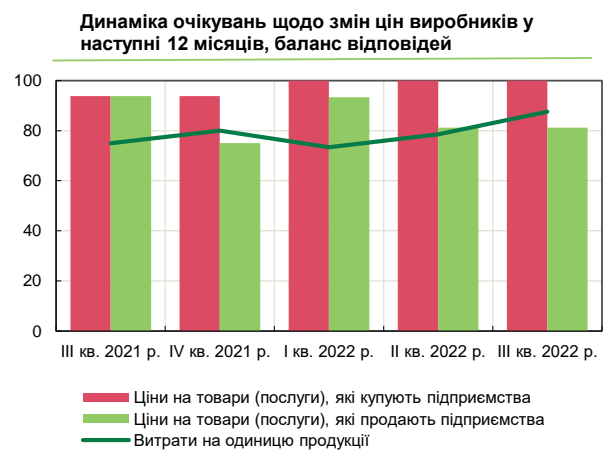
Графік 4

Графік 5

Графік 6

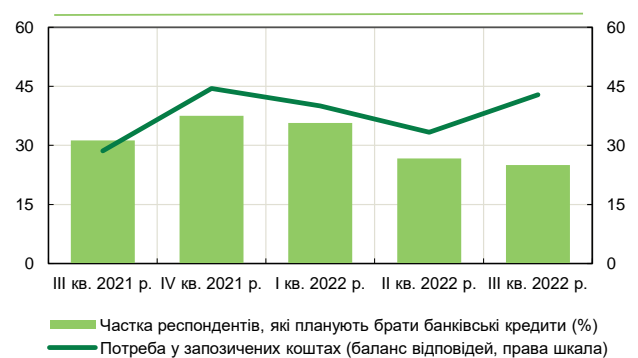
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

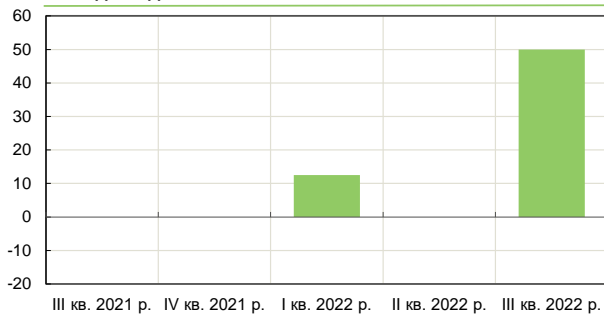
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

